

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 96/13, 89/16 i 5/22) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08 i 5/22), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2021. GODINU HRVATSKE SELJAČKE STRANKE STJEPANA RADIĆA

Broj: 03-07-6-407/22
Sarajevo, 26.12.2023. godine

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA	5
Predmet pregleda i kontrole.....	5
Cilj pregleda i kontrole	5
Obim pregleda i kontrole	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5.1 NALAZI.....	5
5.2 PREPORUKE	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske seljačke stranke Stjepana Radića za 2021. godinu.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da je Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 11. stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Hrvatske seljačke stranke Stjepana Radića za 2021. godinu.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića se finansirala iz sljedećih izvora:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	0,00	0,00
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	0,00	0,00
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00
5.	Prihodi od dobiti preduzeća u vlasništvu političke stranke (3-d)	0,00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	46.729,62	99,77
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0,00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	46.729,62	99,77
II	Ostali prihodi i drugo	107,26	0,23
	Izvori finansiranja (I+II)	46.836,88	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića iskazala je rashode u ukupnom iznosu od 43.417,00 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića. Skraćeni naziv stranke je HSS Stjepana Radića.

Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića registrovana je kod Općinskog suda u Travniku, Rješenjem broj: 051-0-F1-12-000001 od 04.04.2012. godine.

Sjedište političke stranke je u Novom Travniku, Stjepana Radića bb.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Anto Lozančić, predsjednik.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskog izvještaja za 2021. godinu je Suzana Zaboј.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Predsjedništvo,
- 2 kantonalna odbora,
- 2 gradska odbora i
- 12 općinskih odbora.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Hrvatske seljačke stranke Stjepana Radića za 2021. godinu.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenih zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Obim pregleda i kontrole finansijskog izvještaja Hrvatske seljačke stranke Stjepana Radića obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je izvršila pregled i kontrolu finansijskih izvještaja Hrvatske seljačke stranke Stjepana Radića u periodu od 2005. do 2020. godine, nakon kojih su izdati izvještaji o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima i preporukama revizije.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, izdat je Izvještaj o pregledu sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci da sačinjava program utroška sredstava i da finansijska sredstva obezbijeđena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava, da vodi evidencije o primljenim priložima, da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne i potpune evidencije o prometu putem transakcijskih računa, rashodima i obavezama, da u finansijski izvještaj uključi sve koristi ostvarene od aktivnosti udruženja koje je povezano sa političkom strankom i da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine dostavlja i popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu, utvrđeno je da Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića nije ispoštovala sve preporuke.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića nije postupila u skladu sa odredbama člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka¹.

(1) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je u godišnjem finansijskom izvještaju za 2021. godinu iskazala rashode u ukupnom iznosu od 43.417,03 KM, od čega se 5.018,59 KM odnosi na troškove amortizacije.

Uvidom u Program utroška sredstava za 2021. godinu utvrđeno je da je politička stranka rashode planirala u ukupnom iznosu od 38.830,00 KM, te da u programu nije planirala troškove amortizacije.

Takođe, utvrđeno je da politička stranka nije planirala ostale rashode (nabavka vijenca), a da je iste ostvarila u iznosu od 148,00 KM.

¹ Finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenim svojim programom i statutom.

S obzirom da je finansijska sredstva utrošila mimo programa utroška sredstava, Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (2) Uvidom u račune koje je stranke evidentirala na kontu troškova goriva za grijanje utvrđeno je da je Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića izvršila nabavku peleta u količini od 1.050 kg dana 26.01.2021. godine i 1.500 kg dana 09.10.2021. godine u ukupnom iznosu od 942,98 KM, te je platila prevoz u ukupnom iznosu od 30,00 KM. Stranka je dana 09.10.2021. godine od istog dobavljača izvršila i nabavku električnog panela-konvektora u iznosu od 215,70 KM.

Imajući u vidu navedeno, te da je u ugovorima o zakupu poslovnih prostora koje je stranka koristila u Novom Travniku, Travniku i Vitezu navedeno da komunalni troškovi, među kojima i troškovi električne energije, padaju na teret najmodavca, kao i činjenicu da stranka nije uspostavila evidencije o troškovima po organizacionim odborima, nije moguće utvrditi u koju svrhu je izvršena nabavka peleta, tj. u koju svrhu su utrošena finansijska sredstva stranke.

b) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića prekršila je odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu obavljenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu, utvrđeno je da Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića nije vodila pravilne i potpune evidencije o poslovanju gotovim novcem, prihodima, rashodima i obavezama, niti je godišnji finansijski izvještaj popunila u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (u daljem tekstu: Pravilnik), čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je u obrascu 3-f (prihodi iz budžeta) godišnjeg finansijskog izvještaja sredstva po osnovu povrata takse za učešće na Lokalnim izborima 2020. godine u iznosu od 1.800,00 KM iskazala kao prihode iz budžeta Srednjobosanskog kantona, čime je prekršila odredbe člana 13. i člana 18. Pravilnika.

Uvidom u izvode sa transakcijskog računa političke stranke broj: 3060002939014222 kod Addiko bank d.d., utvrđeno je da su, dana 16.03.2021. godine, sredstva u iznosu od 1.800,00 KM uplaćena sa računa Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, odnosno da je izvršen povrat uplaćene takse za ovjeru učešća političke stranke na Lokalnim izborima 2020. godine.

Stranka je sredstva u iznosu od 1.800,00 KM trebala iskazati u obrascu 3 (izvori finansiranja političke stranke) kao ostale prihode.

- (2) Kontrolom poslovanja gotovim novcem putem blagajne, utvrđeno je da blagajnički izvještaji i nalozi isplate nisu potpisani od strane blagajnika, niti lica kojima su sredstva isplaćena. Takođe, utvrđeno je da na nalozima isplate umjesto podataka o licu kojem su isplaćena sredstva (ime i prezime), stoji „*obveze s temelja plaćanja gotovinom komitent 0745-Lozančić Anto*“ i „*dobavljači u zemlji Jysk d.o.o.*“.

Pored navedenog, utvrđeno je da računi, među kojima i računi isplaćeni putem blagajne, nisu ovjereni od strane ovlaštenog lica za plaćanje, odnosno knjiženje u poslovnim knjigama, što ukazuje da politička stranka nije uspostavila interne kontrole.

- (3) Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da je stranka na osnovu pojedinačnih odluka o novčanoj pomoći za liječenje isplatila sredstva fizičkim licima u ukupnom iznosu od 950,00 KM, te je iste evidentirala na kontu humanitarnih rashoda.

Stranka je, takođe, na osnovu odluke izvršila isplatu stipendije fizičkom licu za školovanje² u iznosu od 200,00 KM.

S obzirom da su novčana sredstva isplaćena fizičkim licima, navedene isplate imaju karakter ličnih primanja na koje je stranka imala obavezu da obračuna i plati porez na dohodak i doprinose u skladu sa poreskim propisima.

Stranka troškove i obaveze po osnovu poreza na dohodak i doprinosa na isplaćena novčana sredstva fizičkim licima nije evidentirala u poslovnim knjigama, niti iskazala u godišnjem finansijskom izvještaju, čime je prekršila odredbe čl. 21, 22. i 24. Pravilnika.

- (4) Stranka nije u godišnjem finansijskom izvještaju pravilno iskazala rashode, čime je prekršila odredbe člana 21. i 22. Pravilnika. Takođe, utvrđeno je da je stranka u poslovnim knjigama sve rashode evidentirala na nivou političke stranke, na istim analitičkim karticama, odnosno nije uspostavila evidencije o troškovima za svaki organizacioni dio pojedinačno.

-Uvidom u račun „Sofa MM“ d.o.o. Vitez broj: 00567-S od 29.05.2021. godine u iznosu od 993,00 KM utvrđeno je da je stranka na kontu 4013-*usluge održavanja opreme* evidentirala nabavku auto guma u iznosu od 957,00 KM i ugradnju auto guma u iznosu od 36,00 KM. Takođe, utvrđeno je da je stranka troškove održavanja opreme u iznosu od 500,00 KM iskazala kao troškove sitnog inventara i auto guma.

-Kontrolom iskazanih troškova utvrđeno je da je stranka dana 13.05.2021. godine izvršila plaćanje troškova registracije vozila (osiguranje, tehnički pregled i takse) u ukupnom iznosu od 707,63 KM, što je evidentirala na kontu 40894-*troškovi registracije vozila*.

Uvidom u analitičku karticu kontu 4040-*troškovi osiguranja vozila* utvrđeno je da je stranka trošak osiguranja vozila i tehničkog pregleda u ukupnom iznosu od 511,63 KM evidentirala i na kontu 4040-*troškovi osiguranja vozila*. Ovaj konto nije naveden u Bruto bilansu na dan 31.12.2021. godine što ukazuje da analitičke evidencije stranke ne odgovaraju podacima navedenim u bruto bilansu.

-U postupku pregleda finansijskog izvještaja, utvrđeno je da je stranka račun darovnog dućana „Ruža“ broj: 22/21 od 04.10.2021. godine u iznosu od 148,00 KM za nabavku vijenca evidentirala na kontu humanitarnih rashoda, te iskazala u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) kao humanitarne rashode.

- (5) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića nije pravilno popunila obrazac 5 (obaveze) godišnjeg finansijskog izvještaja, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika.

Stranka je u dijelu obrasca 5 u koji se upisuju podaci o datumu obaveze, a obaveze je trebala iskazati na dan 31.12.2021. godine, navela datum 15.01.2021. godine.

- (6) Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića je u skladu sa odredbom člana 12. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka³ imala obavezu da u godišnji finansijski izvještaj uključi koristi ostvarene od aktivnosti udruženja „Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine“, koje je povezano sa političkom strankom, jer je stranka članica ovog udruženja⁴.

² Isplaćena je jednokratna novčana pomoć za stidiranje. Nije zaključen ugovor o stipendiranju.

³ Politička stranka obavezna je u svom izvještaju uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa političkim strankama ili su pod njenom kontrolom.

⁴ Hrvatski narodni sabor Bosne i Hercegovine kao udruženje promoviše političke stranke i njene članove, učestvuje u provođenju izborne kampanje i kreira programe koji su bitni samo političkim strankama, članicama ovog udruženja.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se političkoj stranci Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa svojim programom i statutom,*
- *da vodi poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da vodi pravilne i potpune evidencije o poslovanju gotovim novcem, prihodima, rashodima i obavezama,*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i*
- *da u finansijskom izvještaju iskaže koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa strankom ili su pod njenom kontrolom.*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Hrvatska seljačka stranka Stjepana Radića nije se očitovala na nalaze revizije i mišljenje revizora dato u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2021. godinu.

Šef Odsjeka za revizijske poslove, revizor
Sanja Tošović

Šef Službe za reviziju
Mr.sc Hasida Gušić